

findes at staa i Forhold til hans vigtige og møjsommelige Arbejde, og bør man tage Hensyn til de forskellige Købstæders Folkmængde, Skolekassens Evner og Levestedets Dyrhed, saa ere disse Ord jo ikke til at misforstaa. Meningen hermed er, at Købstadlærerne skulle have en Løn, som de kunne leve af nogenlunde økonomisk sorgfrit. Men vi vide alle, hvorledes de danske Købstadlærere kæmpe med fortvivlede økonomiske Kaar, hvorledes de ofre deres Fritid paa opslidende Ekstraarbejder, som mange Gange ere Skolen helt uvedkommende.

At Lærerne i vor Folkeskole leve under fattige og fortrykte Kaar, trænger ikke til at dokumenteres med mange Ord. Hvis man f. Eks. vil sammenligne den Stilling, som danske Lærere have, med Lærernes Stilling i vore nærmeste Nabolande, vil denne Sammenligning ikke falde ud til Fordel for os. Det er sørgeligt at skulle vedstaa, at i Sammenligning med Skoleforholdene i Tyskland og i Sverige staa vore Skolebygninger, Skoleundervisning, Skolens Materiel, Lærernes Lønninger og Lærernes Uddannelse betydeligt tilbage. Paa det Punkt, hvor vor Land burde og kunde indtage en Førsterangsstilling, ere vi kørte i Staa, medens de andre Lande ere gaaede forud for os.

Jeg skal nævne nogle enkelte Tal vedrørende de Lønninger, der bydes danske Lærere. Vi have her i Danmark 897 Ene-lærere med en Begyndelsesløn af 1,100 Kr. eller derover, 454 med en Begyndelsesløn af mellem 1,000 og 1,100 Kr., 539 med en Begyndelsesløn af 900—1,000 Kr., 655 paa 800—900 Kr., 697 paa 700—800 Kr., 247 paa 600—700 Kr. og 36 Ene- eller Førstelærere med en Begyndelsesløn af under 600 Kr. Det vil med andre Ord sige, at vi have 2,600 Landsbylærere, hvis Grundløn ligger mellem 600 og 1,000 Kr. Jeg siger, at disse Tal tale bedre end mange Ord om, hvorledes Stillingen er blandt vore Landsbylærere. Jeg skal dernæst nævne nogle faa Tal fra Sverige. Tager man f. Eks. en By som Stockholm, ligge Lærerlønningerne der mellem 2,200 og 3,400 Kr. og Lærerindelønningerne mellem 1,700 og 2,300 Kr. Sveriges Lærere tjene i de første 24 Tjenesteaar i Stockholm gennemsnitlig 2,900 Kr., i Helsingborg 2,500 Kr. og i en mindre By som Linkøping 2,225 Kr. Her i Danmark ere de tilsvarende Tal følgende: i København 2,225 Kr., paa Frederiksberg 2,350 Kr., og Lærerne paa højst Skala i de danske Købstæder faa 1,725 Kr. Hvis

man vil sammenligne Landsbylærernes Lønninger i Danmark med Landsbylærernes Løn i Sverige, møde vi følgende Tal: Landsbylærerne i Sverige tjene i de første 24 Tjenesteaar gennemsnitlig 1,308 Kr. og Lærerinderne 1,209 Kr., medens her i Danmark Landsbylærerne tjene i samme Tidsrum gennemsnitlig 846 Kr. og Lærerinderne 812 Kr. Vi se altsaa, at vi staa langt under de Lønninger, der bydes ovre i vort Naboland Sverige.

I Hamborg, hvor man havde en 7 Aar gammel Lønningslov, som bød Lærerne en Slutløn af 4,400 Mark og Lærerinderne en Slutløn af 2,600 Mark, er Lønningsloven for nylig bleven revideret, og man har derefter sat Lærernes Slutløn op til 4,600 Mark og Lærerindernes til 3,000 Mark. Det forekommer mig, at det af disse Tal er tilstrækkelig tydeligt paavist, at der virkelig er Grund til at foretage en Lønningsforbedring indenfor vor Folkeskole.

Jeg skal herefter vende mig til Enkeltheder i Lovforslagene, og jeg skal da først omtale det Lovforslag, som er forelagt vedrørende Købstadskolen. Jeg skal straks indrømme, at dette Forslag byder nogle Fordele. For det første er det Stavnsbaand, hvorunder Købstadlærerne hidtil have levet, blevet løst ved de forandrede Anciennetetsberegninger, vi have faaet. Hidtil har det været saaledes, at en Lærer, der har været ansat ved andre Skoler her i Landet, meget vanskeligt kunde komme ind i vore Købstadskoler, naar han havde nogle Aars Anciennetet. Man ræsonnerede i mange af vore Købstæder som saa: Dig ville vi ikke have, du skal straks have en Løn af 1,500 Kr. Og saa tager man hellere en Mand, som ikke har været ansat tidligere; thi han kan man faa for 1,000 Kr. Med Rette have ikke alene Købstadlærerne, men hele den danske Lærerstand klaget herover. Man har kaldt det for et Stavnsbaand, og som saadant kan det ogsaa med nogen Ret betegnes. Det vil nu være løst ved det her givne Forslag.

Endvidere betragter jeg det som et stort Fremskridt, at vi ere komne bort fra de 3 Lønskalaer, at vi nu kun faa 2, hvis Forskel ikke er stor. Og tages der Hensyn til Livestedets Dyrhed, kunne vi maa-ske sige, at vi i Virkeligheden kun faa een. Endvidere er det en stor Fordel, at Grundlønnen er hævet med 400—500 Kr., og at den er sat ens for Lærere og Lærerinder. Det er Fremskridt, som vi alle bør hilse med Glæde.

Om den Merudgift, Lovforslaget med-